

« zurück blättern vor »

WILKOM subst. m., ab 1604; auch *wilkum*. 1) ‘Trinkbecher, aus dem zur Begrüßung von jmdm. oder anlässlich der Freisprechung eines Gesellen getrunken wird’ – ‘puchar, z którego pito na powitanie kogoś; okazały puchar cechowy, z którego pił czeladnik po zdanym egzaminie czeladniczym’: 1604 Jurk.Trag. 52 *Jak mucha sie szczycisz z smakow, / Mierność serzy, wiesz, Polakow. / Wilkum dobrze gdy nachylasz, / Szlachectwo w cnocie omylasz.* ○ (†1647) 1648 Brud.Ost. D, L *Złoty wilkom przed cię kładą, Jad weń leiąc kryjomie.* ○ 1780 Włodek SŁ, MAY *wilkom – czara lub kielich do picia za zdrowie na ucztach.* ○ [LBel.] vor 1814 Oss. Wyr., L [wilkom –] **witannik*, **zazdrowiec*, *puhar, z którego się piie na powitanie.* ○ [arch.] vor 1919 Brk., Sw *Wilkumy szklane.* ○ [arch.] 1952 Biul. Hist.Szt.3 s.92, DOR *Stopa naczynia wydatnie została powiększona przez falistą krawędź, jakie mają inne wilkomy polskiego pochodzenia, np. wilkom krakowskiego cechu kapeluszników.* – TR, L, SWIL (prze.), SW (m. u.), DOR (daw.). 2) ‘Begrüßung’ – ‘powitanie’: [hapax] (1661) 1971 J.A.Mor.Lut. 6 *Różne w ludziach smaki, / I ciebie potka wilkum pewnie niejednaki.* – L, SWIL (prze.), SW (stp.), DOR (daw.). 3) ‘Begrüßungstrunk’ – ‘powitalny toast’: [hapax] 1674 Kchow.Fr. 5, L *Skarżysz się, że cię wilkom ktoś wczora pić musiał, Który cię wilk chrzypotą o włos nie zadusił, Ale się dobrze skarżysz, wszak to pospolita wilkowi, że za gardło każde bydlę chwyta.* – CN, L. ◇ **Var:** *wilkom* subst. m., (†1647) 1648 Brud.Ost. D, L ○ [LBel.] vor 1814 Oss.Wyr., L ○ [arch.] 1952 Biul.Hist.Szt.3 s.92, DOR – CN, TR, L, SWIL (prze.), SW, DOR (daw.); *wilkum* subst. m., 1604 Jurk.Trag. 52 ○ [LBel.] (1661) 1971 J.A.Mor.Lut. 6. ◇ **Etym:** nhd. *Willkomm*, *Willkum* subst. m., ‘großes Trinkgeschirr, das man besonders in Zünften einem angekommenen Gast zu Ehren austrank; Empfang, Empfangsgruß; Umtrunk zur Begrüßung’, GRI. ❖ BANDTKE 1806 hat unter *Wilkom* 1) zwei deutsche Entsprechungen: *der Willkommen* und *das Paß-Glas*, unter *Wilkom* 2): *Przywitanie w cuchthauzie* (‘Begrüßung im Gefängnis’). Letzteres ist rätselhaft; es wurde auch von LINDE (1814) nicht übernommen. Andererseits hält WOYNA (PUZYNINA) *wilkom*, das er aus CNAPIUS kennt, für veraltet, barbarisch oder ungebräuchlich.

« zurück blättern vor »